

קורס ACI מס' 9: חיי המוסר

שיעור 1

འདུལ་བ།

dulwa

משמעת / אילוף התודעה

འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་སྣོད་བདུན་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམ་སྤྱི་ཉོན་མོངས་པ་
འདུལ་ཞིང་དབང་པོ་དུལ་བར་བྱེད་པས་ན་འདུལ་བ།

*dulway denu kyi juja pongdun korche kyi tsultrim kyi nyonmongpa dul
shing wangpo dulwar jepe na dulwa*

הכתבים המכונים "ווינאיה" (ריסון או משמעת) נקראים כך משום שהם נוטלים את
נושאים – כלומר המוסריות של הימנעות משבעת המעשים הרעים וכל מה
שמתלווה לכך – על מנת לרסן את הנגעים הרוחניים, וכן כדי למשמע את החושים.

འདུལ་བ་ནི་སྟོན་དང་བསྟན་པ་དངོས་ཡིན།

dulwa ni tun dang tenpa ngu yin

לימודי המשמעת (וינאיה) הם עצם המהות של הלימוד והמורה (הבודהה)

དག་སློང་ཕའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ།

gelongpay sotar gyi do

הסוטרה על נדרי החופש של נזירים מלאים

དག་སློང་མའི་སོ་ཐར་གྱི་མདོ།

gelongmay sotar gyi do

הסוטרה על נדרי החופש של נזירות מלאות

འདུལ་བའི་མདོ།

dulway do

הסוטרה על המשמעת

སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད།

loppun yunten u

מאסטר גונה פרבהה

འདུལ་བ་རྒྱ་མཚོའི་སྣོད་པོ།

dulwa gyatsoy nyingpo
תמצית האוקיינוס של המשמעת

ཇེ་ཙོང་ཁ་པ།

Je Tsongkapa
ג'ה צונגקאפה

ཉིན་བྱེད།

nyinje
יוצר היום

དངུལ་རྒྱ་རྣམ་ལྷན།

ngulchu dharma bhadra
נגולצ'ו דהרמה בהדרה

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ།

yishin norbu
פנינה הממלאת משאלות

ཙོ་ནི་བྲགཔ་ཤེདའུབ།

Choney Drakpa Shedrup

צ'וני דראקפה שדרופ

ལྷོ་མ་པ་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས།

dempa matoppa topje kyi tap

כיצד לעבור ממצב בלי נדרים למצב שבו יש לנו נדרים

ཐོབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱེད་བའི་ཐབས།

toppa mi-nyampar sungway tap

האופן שבו יש לשמור על הנדרים לבל יינזקו

ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས།

nyam na chir chupay tap

ההאופן שבו משקמים נדרים שהופרו

འཇིག་པས་ལོངས་སྤྱོད་བྱིས་ཀྱིས་བདེ།

jinpe longchu trim kyi de

נתינה תביא שפע,

המוסר - שמחה

མཚན་གྱི་དོན།

tсен gyi dun

משמעות השם

འགྲུར་གྱི་ཕུག་།

gyur gyi chak

קידת המתרגם

དགོས་པོ་གསུམ་ཚེས་བཞི།

gu sok chu shi

ארבע הנקודות בהצהרת המטרה (של טקסט ראוי)

སྐོ་ཁང་དུ་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོའོ། ཚ་ལྷ་པར་གྱུ་འོ།

gokang du korway korlo-o, cha ngapar jao

הצב בכניסה את התמונה של גלגל החיים, המכילה את חמשת החלקים

ཇ་ལྷ་པར་གྲའོ།

cha ngapar jao

צייר את חמשת החלקים

ལྷུས་ཏི་སྐྱེ་བའི་སེམས་ཅན་ཚེ་རྒྱན་བརྒྱད་མོ་བཞིན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་རོ།

*dzu te keyway semchen sochun gyumo shindo chipowa dang kyewa
dak kyang ngo*

הוסף גם את כל היצורים שנולדים בלידת נס, וסובבים כמו בגלגלת שלעולם לא
פוסקת, במעברם ממותם ואל לידתם הבאה

དབུས་སུ་འདོད་ཆགས་དང་ཞི་སྲང་དང་གཏི་སྤྱུག་དག་ལྷུག་རོན་དང་སྤྲུལ་
དང་ཕག་གི་རྣམ་པར་རོ། །སྤྲུལ་དེ་གཉིས་གཏི་སྤྱུག་གིས་ཟ་བར་རོ།

*usu duchak dang shedang dang timuk dak puk run dang drul dang
pak gi nampar ro, ngama denyi timuk gi sawar ro*

במרכז צייר את שלושת בעלי החיים המייצגים תשוקה, שנאה ובורות, היונה,
הנחש והחזיר, כאשר שני הראשונים נאכלים על ידי הבורות.

ཁོ་ར་ཁོ་ར་ཡུག་རྩ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས།

kora koryuk tu ten ching drelpar jungway yenlak chu-nyi

צייר את שתיים עשרה החוליות של ההתהוות המותנית סביב המעגל, מחוץ לו.

བམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཉིད་གྱིས་གཟུང་བར་རོ།

tamche mitakpa nyi kyi sungwar ro

צייר את כל המעגל אחוז בטלפי הארעיות

སྟིང་དུ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དཀར་པོ་ཉི་བར་སྟོན་པའོ།

tengdu sanggye nya-ngen le depay kyilnkor karmo nyewar tunpao

מעל לזה צייר את הבודהה מצביע לעבר ירח לבן ומלא המסמל את הנירוונה.

འོག་རྩ་བཅའ་པར་བྱ་ཞིང་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སོ།

oktu tsampar ja shing shejaway tsiksu chepa nyi so

מתחת לזה רשום את שני הפסוקים הפותחים במילים "כך עשה ..."

ཨོ་བདེ་ལེགས་སུ་གུར་ཅིག།

om delek su gyur chik
אום! לו ישרור האושר והטוב.

ལྷོ་མ་བ་སྐངས་ནས་ཚུ་ལ་བཞིན་སྲུང་མཁའ་ན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་ཅིང་། དེ་
ལས་ལྷོ་ག་བ་རྣམས་མི་ཐར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་སོ་སོར་ཐར་བའི་ལྷོ་མ་བ་ཞེས།

*dompa lang ne tsulshin sung ken nam korwa le tar ching, de le dokpa
nam mitarway gyu-tsen gyi sosor tarpay dompa she*

נדרים אלו נקראים "נדרים של חופש אישי" משום שמי שנוטלים אותם ושומרים עליהם היטב זוכים לשחרור מגלגל הסבל, בעוד שמי שפועלים בצורה הפוכה אינם יכולים לזכות בחופש זה.

།དོ་བོ་དང་ནི་རབ་དབྱེ་དང་།
།སོ་སོའི་དོས་འཇིན་སྐྱེ་བའི་ཉེན།
།གཏོང་བའི་རྒྱ་དང་ཕན་ཡོན་།

*ngowo dang ni rabye dang
sosoy ngundzin keyway ten
tongway gyu dang pen-yun*

(שש הקטגוריות הן) טבעם הבסיסי,
כיצד הם מתחלקים, תיאורם המפורט,
מי יכול לקחתם, איך ניתן לאבדם,
והתועלת שהם מביאים.

།ངེས་འབྱུང་བསམ་པས་སྐྱུ་བྱས་ནས།
།གཞན་གཞོན་གཞི་དང་བཅས་པ་ལས།
།ལྷོག་པ་...

*ngenjung sampe gyu je ne
shennu shi dang chepa le
dokpa...*

הימנעות מפגיעה בזולת ובסיסה, שמקורה בגישה של תפנית.

བསྟེན་གནས།

nyenne
נדרים של יום אחד

དགེ་བསྟེན་མ།

ge-nyenma
אישה שאינה נזירה בעלת נדרי חיים

དགེ་བསྟེན་པ།

ge-nyenpa
גבר שאינו נזיר בעל נדרי חיים

དགེ་ཚུལ་མ།

ge-tsulma
נזירה מתחילה

དགེ་ཚུལ་ཕ།

ge-tsulpa
נזיר מתחיל

དགེ་སློབ་མ།

gelobma
נזירה במעמד בנינים

དགེ་སློང་མ།

gelongma
נזירה מלאה

དགེ་སློང་ཕ།

gelongpa
נזיר מלא

שיעור 4

བྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ།

kyimpay chok kyi dompa

נדרים הקשורים לחיי הבית

བསྟེན་བཀའ་སླ།

nyenne

נדרים של יום אחד

དགོ་བསྟེན་པ།

ge-nyenpa

גבר שאיננו נזיר בעל נדרי חיים

དགོ་བསྟེན་མ།

ge-nyenma

אשה שאינה נזירה בעלת נדרי חיים

རབ་བྱུང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ།

rabjung gi chok kyi dompa

נדרים הקשורים לעזיבת חיי הבית

དགེ་ཚུལ་ཕ།

ge-tsulpa

נזיר מתחיל

དགེ་ཚུལ་མ།

ge-tsulma

נזירה מתחילה

དགེ་སློབ་མ།

gelobma

נזירה במעמד בנינים

དགེ་སློང་མ།

gelongma

נזירה מלאה

དགེ་སློང་ཕ།

gelongpa

נזיר מלא

རབ་བྱུང་གི་ཚུལ་བྲིམ་ས།

rabjung gi tsultrim

הקוד המוסרי של מי שעזב את חיי הבית

མི་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ།

mi- tsangpar chupa

(תנהגות בלתי טהורה (כגון נזיר המקיים מגע מיני)

རིན་ཐང་ཚང་བའི་དངོས་པོ་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ།

rintang tsangway ngupo majinpar lenpa

לקחת דבר בעל ערך שלא ניתן לך ברשות

མི་འམ་མིར་ཆགས་པའི་སྤྱོད་གཙོན་པ།

mi-am mir chakpay sok chupa

להרוג אדם או עובר אנושי

མི་ཚོས་སྤྲ་མའི་བརྗམས་དུ་སྤྲོ་བ།

michu lamay dzun du mawa

לשקר לגבי הישגך הרוחניים

མི་འམ་མིར་ཆགས་པ་གསོད་པ།

mi-am mir chakpa supa
להרוג אדם או עובר אנושי

ཀར་ཤ་པ་ཆའི་བཞི་ཆའི་ཚད་གྱི་རིན་ཐང་ཚང་བརྟུ་བ།

karshapanay shichey tse kyi rintang tsang kuwa
לגנוב דבר שערכו עולה על שקל אחד (קארשאפאנה)

མི་ཚེས་ལྷ་མའི་བརྟུན་ལྷ་བ།

michu lamay dzun mawa
לשקר בעניין הישגיו הרוחניים

རང་གི་བྱད་མེད་མ་ཡིན་པ་ལ་ལོག་པར་གཡེམ་པ།

rang gi bume ma yinpa la lokpar yempa
יחסי מין בלתי נאותים עם מי שאינה אשתך (ניאורם)

སྙུག་ལྷ་གྱི་ཁྱུ་བ་ཆང་འབྲུང་བ།

nyugyur gyi kuwa chang tungwa
לשתות נזלים ומשקאות אלכוהוליים גורמי שיגעון (משקאות משכרים)

སྐལ་འབྲོའི་བསྐྱབ་བྱའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་སྟོང་བ།

kyamdroy labjay mitunchok nam pongwa

לוותר על התנהגות שהיא בניגוד להנחיות של ההליכה למקלט

ཙ་བ་བཞི།

tsawa shi

ארבעת הנדרים הבסיסיים

ཡན་ལག་དུག

yenlak druk

ששת (הנדרים) המשניים

སྤངས་འདས་གསུམ།

langde sum

שלוש העבירות

שיעור 5

པམ་པ།

pampa
מפלה

ལྷག་མ།

hlakma
שארית

པང་ཕུང་།

pangtung
נפילה המצריכה ויתור

ཕུང་བྱིད་འབའ་ཞིག།

tungje ba shik
נפילה רגילה

སོར་ཤཀ་

sor shak

מעשה שמצריך ווידוי

ཉེས་བྱས།

nyeje

עבירה, מעשה רע

ལྷ་མི་སྣན་དང་དེའི་གྲིང་ཕྱན་གྱི་མི་རྣམས།

dra mi-nyen dang dey lingtrengyi mi nam

"קול נורא" יצור ביבשת או תת יבשת של

ཟ་མ།

sama

אדם חסר כח גברא

མ་ནིང་།

ma ning

אדם חסר מין

མཚན་གཉིས་པ།

tсен nyipa

אנדרוגינוס, דו-מיני

མཚམས་མེད་བྱེད་པ།

tsamme jepa

מי שביצע מעשה מייד

ཀུ་བྲབས་སུ་གནས་པ།

kutap su nepa
להתחזות

ལོ་ག་ལྷ་ཅན།

lokta chen
אדם בעל השקפה שגויה

བསྐྱབ་པ་ཕུལ།

lappa pul
החזרת הנדרים באופן פורמאלי

ཤི་ཕོ།

shipu
מוות ומעבר ללידה הבאה

མཚན་གཉིས་བྱུང་།

tсен nyi jung
הופעת אברי מין של שני המינים (בגופך)

ལན་གསུམ་གྱུར།

len sum gyur

להחליף (את מינר) שלוש פעמים

དགེ་ཚུ་ཆད།

ge-tsa che

גדיעת שורש החסד

གནས་སྐབས་བྲས་བུ་ལྟ་མི།

nekap drebu hla mi

בזמן של התוצאה - להיוולד כאדם או כייצור עונג

ཇུང་རྒྱལ་གསུམ།

jangchub sum

שלוש ההארות

ཙོང་ཆུ།

tsongchu

נהר צונגקה

སོག་གཙོང་།

sokchu
הריגה

མ་གྲིན་ལེན།

ma jin len
גניבה, לקחת מה שלא ניתן ברשות

ལོག་གཡིམ།

lok-yem
התנהגות מינית בלתי הולמת

བཙུན་སྒྲ།

dzunma
לשקר

ཐ་མ།

trama
דיבור מפלג

ཚིག་རྩུབ།

tsik tsub

דיבור גס/בוטה

ངག་ཀྱལ།

ngakkyel

דיבורי סרק, רכילות

བརྒྱབ་སེམས།

nabsem

חמדנות, צרות עין

གཞོན་སེམས།

nusem

זדון / רצון רע / שמחה לאיד

ལོག་ལྷ།

lokta

השקפה שגויה

גְּיוֹמְגֻר

nyamgur

שירת חיי הרוחניים

לַמְרִים דִּדֻן

lamrim dudun

תקציר הלאם רים

גְּצֻנגְקָפָה לֹבְסַנגְ דְרַאקְפָה

je tsongkapa lobsang drakpa

ג'ה צ'ונגקפה לובסנג דראקפה

נְיִינגְפוֹ דֹרְדֻ סֵלְוָה

nyingpo dordu selwa

תקציר של הארת המהות

צְוֹנֵי לַאמָה דְרַאקְפָה שְׁדְרֻפ

chone lama drakpa shedrup

צ'וני לאמה דראקפה שדרופ

བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་རྟོགས་པ།

tenpa tamche gelme tokpa

אין סתירה בין החלקים השונים של לימודו של הבודהה

གསུང་རབ་མ་ལུས་གདམས་པར་འཆར་བ།

sungrab malu dampar charwa

כל דבריהם הנשגבים של הבודהות מגיעים אליך כעצה אישית

རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་བདེ་སྤྲུག་རྟེན་པ།

gyalway gongpa delak nyepa

תתפוס בקלות את כוונתם האמיתית של הבודהות המנצחים

ཉེས་སྡོད་ཆེན་པོའི་གཡང་ས་ལས་བསྐྱུང་།

nyechu chenpoy yangsa le sung

תהיה מוגן מפילה לתהום הטעות הגדולה (של דחיית חלק זה או אחר מלימודי הבודהיזם)

שיעור 9

דुवा

dulwa

"השיג שליטה", שומר על המוסר

ཞི་བ།

shiwa

"השיג שלווה", במובן שתרגל ריכוז מדיטטיבי

ཉེར་ཞི་བ།

nyer shiwa

"שלוו לחלוטין", במובן שהיננו/ה בעל אימון בחוכמה

ཡུན་ཏན་ལྷན་པ།

yunten hlkapa

"בעל סגולות נעלות", במובן שהוא בעל תכונות רוחניות העולות בהרבה על אלו של התלמיד

བཙུན་བཅས།

tsunche

"בעל מאמץ", במובן שהוא מקדיש מאמץ רב להשיג את המטרות האולטימטיביות של עצמו ושל האחרים

ལུང་གིས་ལུག།

lung gi chuk

"עשיר/ה בכתבים", במובן שמכיר לעומקם את שלושת האוספים של הכתבים

དེ་ཉིད་རབ་རུ་རྟོགས་པ།

de-nyi rabtu tokpa

"בעל/ת תובנה עמוקה של הכך (של הריקות)"

སྐྱ་མཁས་ལྷན།

make den

"מאסטר בהוראה", מלמד בדיוק על פי יכולתו של התלמיד לקלוט, ובקצב הנדרש

བཙུ་བའི་བདག་ཉིད།

tseway daknyi

התגלמות האהבה

ཀྱོ་བ་པང་།

kyowa pang

"מוותר על שאט-נפש" (אינו מתעייף מללמד שוב ושוב, עד שהתלמיד יבין)

ལོ་ཁག་ལྷ་འཛིན་པ།

lokta dzinpa

בעל השקפה שגויה

འདྲུང་གོ།

dundro

חיה

ཡི་དཀའ།

yi-dak

רוחות רעבות/רוחות תאבות/ פרטות

དམུལ་བ།

nyelwa

עולמות הגיהנום

גְּיַלְוַיְ קַי מֵפַי תַּקוֹפ

gyalway kay mepay takop

איזור מרוחק שאליו לא הגיע לימודו של המנצח

לַלו

lalo

אדם ברברי, אדם שחי בארץ לא מתורבתת (שאין בה חוק או דהרמה)

לֵן שִׁינג קֻקְפָּא

len shing kukpa

נכה או מפגר

חְלָא תְּסֵי רִינְוָא

hla tse ringwa

יצור עונג בעל חיים ארוכים

טֵן גִּי תוֹפ

ten gyi top

כוח הבסיס

ནམ་པར་སུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས།

nampar sunjinpay top

כוח ההשמד

ཉེས་པ་ལས་སྦྱར་ལྷོག་པའི་སྟོབས།

nyepa le lordokpay top

כוח הריסון (הימנעות ממעשים רעים)

གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་ལྷུང་པའི་སྟོབས།

nyenpo kuntu chupay top

כוח התיקון

སྐྱུག་བསྐྱེལ་བདེན་པ།

dukngel denpa

האמת של הסבל

མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན།

madakpay nu kyi jikten

הכלי הבלתי טהור: העולם

མ་དག་པའི་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན།

madakpay chu kyi sem chen

התכולה הבלתי טהורה: היצורים החיים

ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ།

kunjung denpa

האמת של המקור (לסבל)

ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ།

le kyi kunjung denpa

האמת על הקארמה כמקור (לסבל)

ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་གྱུང་བདེན་པ།

nyonmongpay kunjung denpa
האמת על הנגעים הרוחניים כמקור (לסבל)

འགོ་བཤམ་བདེན།

gokden
האמת של הקץ לסבל

ལམ་གྱི་དགག་བྱ་བཀག་པ།

lam gyi gakja kakpa
היפסקות שבה מסולק האובייקט שאותו אנו מנסים להפריך, בכוח הדרך

རིགས་པའི་དགག་བྱ་བཀག་པ།

rikpay gakja kakpa
היפסקות שבה מסולק האובייקט שאותו אנו מנסים להפריך, בכוח ההיגיון

ལམ་བདེན།

lamden
האמת של הדרך

ཚོགས་སྐྱོར་གྱི་ལམ།

tsok jor gyi lam

הדרכים של הצבירה וההכנה

མཐོང་ལམ། གོམ་ལམ། མི་སྐྱོབ་ལམ།

tong lam, gom lam, milop lam

דרך הראייה, דרך התרגול, והדרך שאין בה יותר למידה

སང་སྐྱོན་གྱི་སྐྱོན་པ།

sang sing gi jinpa

נתינתה של דברים חומריים

མི་འཇིག་པའི་སྐྱོན་པ།

minjikpay jinpa

נתינת הגנה מסכנה ופחד

ཚོས་གྱི་སྐྱོན་པ།

chu kyi jinpa

נתינת הלימוד של הדהרמה

རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཚེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་སྟོབས་གྱིས་ཤིན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་བྱུང་
པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན།

*rang gi mikpa la tsechik tu nyampar shak top kyi shingjang kyi dewa
keyepar chen gyi sinpay ting-ngen-dzin*

הגדרה של שאמאטה (שלווה מדיטטיבית): זוהי תודעה מרוכזת שספוגה בעונג
היוצא דופן של קלות של תרגול, שהוא תוצאה של ריכוז חד נקודתי באובייקט
שלה.

རང་གི་རྟེན་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་དབྱུང་སྟོབས་གྱིས་ཤིན་
སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་ཤེས་རབ།

*rang gi ten shine la ten ne rang gi mikpa la sosor chetop kyi shingjang
kyi dewa kyeparchen gyi sinpay sherab*

הגדרה של ויפאשיינה (תובנה, או: ראייה יוצאת דופן): זוהי חוכמה שספוגה בעונג
היוצא דופן של קלות של תרגול, מכוח האנליזה של האובייקט שלה, ומבוססת
בשלווה.